

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2762

Vragen van het lid **Groothuizen** (D66) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *de inning van auteursrechten door collectieve beheersorganisaties* (ingezonden 28 juni 2018).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming) (ontvangen 13 juli 2018).

Vraag 1

Kent u het bericht «Ondernemers: scherp toezicht inning auteursrechten aan»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat ondernemers te maken krijgen met een toenemend aantal collectieve beheersorganisaties (cbo's) aan wie zij vergoedingen moeten betalen voor het gebruik van bijvoorbeeld muziek in hun winkel of bedrijfspand?

Antwoord 2

Er is mij één voorbeeld bekend waarin ondernemers te maken kunnen krijgen met een toename van het aantal collectieve beheersorganisaties (cbo's) dat vergoedingen int. Op 1 juli 2015 trad de Wet auteurscontractenrecht in werking. Door deze wet hebben de belangrijkste filmmakers voor iedere mededeling aan het publiek van hun filmwerk (m.u.v. *on demand* exploitatie) recht op een billijke vergoeding van degenen die hun werk exploiteren. Deze vergoeding kan worden geïnd door de cbo's van deze filmmakers. Dit betekent dat ondernemers die bijvoorbeeld een televisie aan hebben staan in hun winkel of bedrijfspand, sinds 1 juli 2015 een vergoeding moeten afdragen aan Norma (een cbo voor acteurs), Lira (een cbo voor scenarioschrijvers) en Vevam (een cbo voor regisseurs). Daardoor kunnen ondernemers in de praktijk met meer cbo's te maken krijgen dan voorheen. Voorheen hadden ondernemers voor deze rechten alleen te maken met Videma (een cbo voor filmproducenten) die een vrijwaring verleende voor aanspraken van andere auteursrechthebbers.

¹ <https://www.mkb.nl/nieuws/ondernemers-scherp-toezicht-op-inning-auteursrechten-aan>

Vraag 3

Hoe beoordeelt u in dit verband het ondernemersgemak voor met name kleine ondernemers?

Antwoord 3

Bij brief van 29 juni jl. heb ik uw Kamer bericht over de eerste bevindingen van de praktijk met de werking van de Wet auteurscontractenrecht.² Hieruit blijkt dat het partijen nog niet is gelukt om over een gezamenlijke inning van de vergoeding voor de mededeling van films aan het publiek afspraken te maken. Dit komt het ondernemersgemak, met name voor kleinere ondernemers, niet ten goede. In genoemde brief roep ik de betrokken cbo's dan ook op alsnog op korte termijn in één gezamenlijke factuur te voorzien. Op grond van artikel 21 van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (hierna: Wet toezicht) heb ik de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur cbo's zo nodig tot deze samenwerking te bewegen. Ik heb begrepen dat het overleg over een gezamenlijke factuur inmiddels op gang is gekomen. Ik vind het belangrijk dat op korte termijn stappen worden gezet. Om de voortgang te bewaken onderhoudt mijn ministerie hierover de komende periode nauw contact met de branchevereniging voor cbo's – de Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren (hierna: Voice) – en VNO-NCW en MKB-Nederland.

Vraag 4

Acht u, los van het ondernemersgemak, de voorlichting rondom deze vergoedingen, bijvoorbeeld bij inschrijving in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel(KvK), voldoende met name voor de kleine ondernemers? Zo ja, kunt u die verschillende voorlichtingsmomenten benoemen?

Antwoord 4

Naar mijn mening worden ondernemers via verschillende kanalen voldoende geïnformeerd over het regelen van de rechten inzake het gebruik van beschermde prestaties. Via ondernemersplein.nl, een initiatief van onder meer de Kamer van Koophandel, worden ondernemers geïnformeerd over de vergoedingen voor het gebruik van beschermde prestaties. Op deze webpagina wordt ook gewezen op de online «Wegwijzer voor ondernemers voor het regelen van auteursrecht» van de branchevereniging Voice. De wegwijzer bevat een brochure waarin wordt uitgelegd hoe het gebruik van bijvoorbeeld muziek en beeld kan worden geregeld. De brochure is opgesteld door Voice en de sector winkelambacht onder auspiciën van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. In de brochure wordt ook verwezen naar muziekwerkt.nl, waar ondernemers informatie kunnen vinden over de toepassing van muziek in hun onderneming. Verder wijst de brochure op mijnlicentie.nl, waar ondernemers hun muziekgebruik kunnen regelen, en de websites van cbo's.

Vraag 5

Klopt het, dat de KvK ondernemers nu niet actief informeert over de mogelijkheid een licentie met bijvoorbeeld Buma/Stemra af te sluiten en dat er allerlei kortingen op het licentietarief mogelijk zijn? Zo nee, waaruit blijkt dat? Zo ja, acht u dat wenselijk en waarom?

Antwoord 5

De Kamer van Koophandel informeert ondernemers inderdaad niet actief over de mogelijkheid om licenties af te sluiten bij Buma Stemra en over eventuele mogelijke kortingen. De Kamer van Koophandel weet immers niet of, en zo ja op welke wijze, ondernemers beschermde prestaties gebruiken. De Kamer van Koophandel biedt ondernemers die gebruikmaken van beschermde prestaties informatie via de genoemde website ondernemersplein.nl (zie het antwoord op vraag 4). Van de Kamer van Koophandel begrijp ik dat zij jaarlijks naar schatting honderd vragen over auteursrecht ontvangen. Deze vragen worden direct telefonisch beantwoord of er wordt gewezen op de informatie die beschikbaar is via voornoemde website.

² Kamerstuk 29 838, nr. 94.

Vraag 6

Welke mogelijkheden ziet u teneinde ondernemers beter te informeren over de vergoedingen die zij moeten betalen, aan wie zij die moeten betalen en welke kortingsmogelijkheden er zijn?

Antwoord 6

De Wet toezicht verplicht cbo's betrokken gebruikers te informeren over de criteria voor het bepalen van tarieven voor exclusieve rechten en rechten op vergoeding (art. 21, tweede lid). Verder zijn cbo's verplicht om normaal toepasselijke tarieven, inclusief kortingen, openbaar te maken (art. 2p, eerste lid, onderdeel c). Het College van Toezicht Auteursrechten (hierna: het College) ziet erop toe dat cbo's deze wettelijke verplichtingen naleven. VNO-NCW, MKB-Nederland en sommige van de daarbij aangesloten brancheorganisaties verwijzen op hun websites en in publicaties naar de informatie die beschikbaar is via websites als ondernemersplein.nl en muziekwerkt.nl. Sommige cbo's sluiten overeenkomsten met brancheorganisaties, die groepen gebruikers vertegenwoordigen uit dezelfde branche. Als in deze zogenoemde brancheovereenkomsten kortingen zijn afgesproken, is het aan de brancheorganisaties om de bij die organisaties aangesloten gebruikers hierover te informeren. Langs deze wegen wordt ondernemers online via onder meer de Kamer van Koophandel en Voice, en door VNO-NCW, MKB-Nederland en brancheorganisaties voldoende informatie geboden en de mogelijkheid gegeven vragen te stellen over het regelen van de vergoeding voor het gebruik van beschermde werken.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de constatering dat MKB-Nederland een grote hoeveelheid klachten krijgt van ondernemers over het gebrek aan een goede onderbouwing van het aangenomen gebruik van bijvoorbeeld muziek in hun winkel of bedrijfspand?

Antwoord 7

Uit het bericht van MKB-Nederland en VNO-NCW begrijp ik dat veel van de door hen ontvangen klachten gaan over de vergoeding die ondernemers aan cbo's betalen. Zij zouden voor meer moeten betalen dan zij daadwerkelijk gebruiken. Voice bericht mij hierover dat weinig klachten worden ingediend bij de cbo's zelf en bij het klachtenmeldpunt van Voice, en dat VNO-NCW en MKB-Nederland bij Voice nog geen melding hebben gemaakt van deze klachten.

Ik vind het belangrijk dat er een loket is waar partijen met hun klachten terecht kunnen. De Geschillencommissie Auteursrechten is aangewezen om klachten te behandelen over de tarieven van cbo's die bij ondernemers in rekening worden gebracht. Dit kan gaan over de hoogte of vaststelling van tarieven. Bovendien kan een klacht worden ingediend bij het College als er signalen zijn dat een cbo in strijd handelt met de Wet toezicht.

Vraag 8

Welke mogelijkheden ziet u cbo's er toe aan te zetten de berekening van de te betalen vergoeding voor ondernemers inzichtelijker te maken en die berekening voldoende te onderbouwen?

Antwoord 8

Op grond van de Wet toezicht zijn cbo's verplicht betrokken gebruikers te informeren over de criteria voor het bepalen van tarieven voor exclusieve rechten en rechten op vergoeding (art. 21, tweede lid). Verder dienen cbo's aan te geven aan gebruikers welke informatie de cbo nodig heeft om een licentie te kunnen aanbieden (art. 21, derde lid). Het College ziet erop toe dat cbo's deze wettelijke verplichtingen naleven.

Ik vind het in de eerste plaats aan ondernemers(organisaties) en cbo's zelf om te bepalen op basis van welke informatie zij afspraken met elkaar maken over het gebruik van beschermde prestaties. Zij kunnen het best bepalen waar de balans ligt tussen het registreren van daadwerkelijk gebruik en het hanteren van vaste tarieven met het oog op het ondernemersgemak. Als zij er onderling niet uitkomen, kunnen zij hun geschil over de hoogte of vaststelling van een tarief voorleggen aan de Geschillencommissie Auteursrechten.

Vraag 9

Hoe beoordeelt u, mede in het licht van de vragen hiervoor, de machtsverhouding tussen de verschillende cbo's en de gebruikers van auteursrechtelijk beschermde werken? Vormt uw oordeel aanleiding vaker in contact te treden met de cbo's? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Cbo's hebben een machtspositie ten opzichte van rechthebbenden en gebruikers.

Daarom, en vanwege de grote sociaal-culturele en financieel-economische belangen die met collectief beheer zijn gemoeid, hecht ik veel belang aan extern toezicht op cbo's. Ik vind het daarom aan de overheid om het wettelijk kader te geven voor het toezicht op en geschillenbeslechting bij collectief beheer. De Wet toezicht bevat normen over onder meer transparantie, verdeling van geïnde gelden, informatieverplichtingen en geschillenbeslechting. Het toezicht op de naleving van deze normen door cbo's is belegd bij het College. Dat ziet er onder meer op toe dat cbo's rekening houden met zowel de belangen van rechthebbenden als de belangen van betalingsplichtigen. Als partijen een geschil hebben over de hoogte en de vaststelling van vergoedingen voor het gebruik van beschermde prestaties, kunnen zij dit op grond van de Wet toezicht voorleggen aan de Geschillencommissie Auteursrechten. De problematiek die in de vragen wordt geschetst wordt besproken in het reguliere contact tussen mijn ministerie en de branchevereniging voor cbo's, Voice. Ook heeft mijn ministerie contact met VNO-NCW en MKB-Nederland over de relatie tussen gebruikers en cbo's.

Vraag 10

Vormt het feit dat het betalen van auteurs- en naburige rechten stijgt, de onderbouwing voor de te betalen vergoeding onduidelijk is en er steeds meer verschillende cbo's komen, aanleiding het wettelijk toezicht op deze cbo's aan te scherpen. Zo ja, hoe dan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Het kabinet streeft naar slagvaardig en doelmatig toezicht op cbo's. Op dit moment heb ik een wetsvoorstel in voorbereiding dat het College mogelijkheden biedt om verscherpt toezicht te houden op cbo's en sneller in te grijpen als de situatie daar om vraagt. Het voorontwerp is dit voorjaar geconsulteerd. Onder meer VNO-NCW, MKB-Nederland en Voice hebben een reactie ingestuurd. De consultatiereacties worden op dit moment verwerkt. Bovendien is advies gevraagd aan de commissie auteursrecht, die tot taak heeft mij te adviseren op het gebied van auteursrecht. Aanleiding voor het voorstel is de evaluatie van het wettelijke kader voor het toezicht op cbo's in 2016. In lijn met de uitkomsten van de evaluatie vergroot het voorstel de slagvaardigheid en doelmatigheid van het toezicht. Hiermee geeft het uitvoering aan de toezeggingen die aan uw Kamer zijn gedaan naar aanleiding van de evaluatie.³ Naar verwachting kan het voorstel na de zomer aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden aangeboden en begin 2019 bij uw Kamer worden ingediend.

³ Kamerstuk 29 838, nr. 88.